

KIRJALLISUUTTA JÄÄSKESTÄ

IMATRAN KAUPUNGINKIRJASTO

2014

JOHDANTO

Oheiseen kirjallisuusluetteloon on kerätty Jääskeen tavalla tai toisella liittyvää aineistoa ja sen on koonnut Ari Sareslahti Imatran kaupunginkirjastosta. Pohjana on käytetty Antti O. Arposen aikaisemmin laatimaa luettelo.

Luettelo ei pyri olemaan täydellinen vaan Jääskeen liittyvää aineistoa löytyy varmasti muustakin kirjallisuudesta. Esimerkiksi Jääskeen liittyviä runokokoelmia ovat julkaisseet Helka Lallo, Tapio Lyyra, Toivo Lyyra ja Maija Nevalainen.

Luetteloon on merkitty, mitkä teoksista löytyvät Imatran kaupunginkirjastosta (luettelossa IMA) ja mitkä Lappeenrannan maakuntakirjastosta (LPR). Mikäli mainintaa sijaintikirjastosta ei ole, kirja löytyy ainakin Kansalliskirjaston kokoelmista Helsingistä.

Jääskeä käsittelevää aineistoa löytyy erityisesti Imatran kaupunginkirjaston kotiseutukokoelmasta ja Lappeenrannan maakuntakirjaston Carelica-kokoelmasta. Erityiskokoelmien aineistoa ei saa kotilainaksi, mutta suuresta osasta löytyy myös lainattavia kappaleita, joita voi tilata kaukolainaksi ympäri Suomea. Tarkemmat sijaintitiedot voit kysyä omasta kirjastostasi.

Tarkempia tietoja kirjoista löytyy mm. Etelä-Karjalan kirjastojen Heili-tietokannasta www.heilikirjastot.fi tai yhteisluettelosta <http://melinda.kansalliskirjasto.fi>.

Oheinen luettelo löytyy sähköisessä muodossa Jääski-seuran ja Imatran kaupunginkirjaston kotisivuilta.

Ahokas, Toivo V.: Jääsken Osuuskauppa r.l. 40 vuotta 1908–1948. 79 s. 1948.

Ahvenainen, Jorma: Enso-Gutzeit Oy 1872–1992 1-2. 703 s. 1992.
IMA LPR

Anttila, Eija-Hilkka: Arvona maakunnan kehitys : Etelä-Karjalan osuuskauppa 100 vuotta. Etelä-Karjalan osuuskauppa. 239 s. 2007. Sisältää: Avarilta mailta Imatran kulmille.
IMA LPR

Arponen, Antti O. (toim.): Minun Jääskeni. Ulkoasun toteutus Marita Salonen. Jääski-seura. 237 s. 1995.
IMA LPR

Arponen, Antti O. & Miettinen, Reijo (toim.): Enso. Jääsken pitäjän teollisuuskeskuksen elämää 1800-luvulta syksyyn 1944. Karjalan Kirjapaino Oy. 597 s. 2002.
IMA LPR

Arponen, Antti O. (toim.): Kirkko ja kaarisilta. Jääsken kirkonseutua. Karjalan Kirjapaino Oy. 231 s. 2007.
IMA LPR

Arponen, Antti O.: Luovutetun Karjalan urheilu. Suomen Urheilumuseosäitiö. 474 s. 1995.
IMA LPR

Arpostia : Arposen sukuseuran tiedotuslehti. Arposen sukuseura, 1991-
LPR

Aunesluoma, Juhana ja Martti Häikiö (toim.): Suomen vapaussota 1918 : kartasto ja tutkimusopas. WSOY. 140 s. 1995.
IMA LPR

Enson Osuusliike. Kertomus Enson Osuusliikkeen 20-vuotisesta toiminnasta 1909–1929. 23 s. 1929.

Enson työväenyhdistys. 20-vuotiskertomus Enson työväenyhdistyksen toiminnasta 1902–1922. 33 s. 1922.

Enson työväenyhdistys 50 vuotta 1900–1950. 19 s. 1950.
IMA

Halonen, Laila: Enson yhteiskoulu 1943–1944. Eli vain syksystä syksyyn. 80 s. 2008.
IMA LPR

Halonen, Laila: Jääsken Järvenkylä. Täälthä myö lähettii. 240 s. 1996.
IMA LPR

Halonen, Laila & Koskela, Sirpa: Tullaa tutuks. Pekka Mikonpoika Piepposen suku. 295 s. 2001.
IMA LPR

Halsola, Aune: Ihmiseloa. Aune Halsola. 84 s. 1995.
LPR

Haltia, Manja: Eteläkarjalainen marttatoiminta 1899–1952. Siirtomarttojen eteläinen piiriliitto. 363 s. 1952.
LPR

Haukka, Kauko: Haukka-suku, Jääski-Antrea. Haukan sukuseura. Oppilastyö Lahden työväenopistossa. 265 s. 2003.
IMA

Hellaakoski, Aaro: Über das Vuoksi-Delta in Jääski. 1938.
LPR

Henttonen, Antti (toim.): Paimenpojasta professoriksi : kuvanveistäjä Armas Hutri. Professori Armas Hutrin taiteen ystävät. 90 s. 2008.
LPR

Hoving, Victor: Enso-Gutzeit Osakeyhtiö 1872–1958 1-2. 793 s. 1961.
IMA LPR

Huitu, Pellervo: 100 vuotta maanviljelysseuratyötä Etelä-Karjalassa. 317 s. 1947.
LPR

Hutri, Armas: Veistoksia. Armas Hutri. 128 s. 1974, 1988.
LPR

Hyvärinen, Kalle: Karjalan luovutetun alueen osuuskauppaliikkeen historia. 288 s. 1948.
LPR

Hämynen, Riitta: Suur-Jääsken sukunimet 1500-luvulla. Pro gradu -tutkielma Joensuun yliopistossa. 240 s. 1995.

Hämäläinen, Kalle: Voimistelu- ja urheiluseura Koitto 1929–1939. 36 s. 1939.

Hämäläinen, Olavi: Koti Askare Kemppilässä. 145 s. 1996.
IMA LPR

Hämäläinen-Forslund, Pirjo: Kontu – kolmasti halkaistu kylä. 349 s. 1997.
LPR

Ikonen, Toivo: Jääsken maamiesseura 1899–1924. 90 s. 1924.

Ikonen, Toivo: Ylä-Vuoksen maamieskoulu. 220 s. 1968

Ikonen, Veli: Jääsken kirja. Vanhan karjalaispitäjän viimeisten vuosikymmenten historiaa. 752 s. 1966.
IMA LPR

Ikonen, Veli: Osuuskassaliike luovutetussa Karjalassa. 438 s. 1963.
LPR

Ikävalko, Armas & Suomalainen, Eero: Jääsken maamiesseura 1899–1999. 90 s. 1999.

Imatra ennen ja nyt. 1. Imatran kirjapaino. 67 s. 1938. Sisältää luvun Enso-Jääski.
IMA LPR

Imatran postimerkkilehti : postimerkkikerholaisten postimerkkeily- ja keräilyaiheisten artikkelien tiedottaja / Imatran postimerkkikerho. Sisältää artikkelin: Pääpiirteitä Jääsken postileimoista / Lasse Könönen.
IMA

Imatran Uimarit (entinen Enson Uimarit ja Ylä-Vuoksen Uimarit) 1929–1979. 28 s. 1979.
IMA

Jakonen, Pekka: Jääsken Kirijät 1914–1939. 62 sivua. 1939.

Jarva, Vesa: Venäläisperäiset sanat Ylä-Vuoksen alueen eli Kirvun, Jääsken, Antrean ja Vuoksenrannan murteessa. Pro gradu -työ Jyväskylän yliopistossa. 124 sivua. 1995.

Juura, Kirsi (toim.): Emmie eväittä lähe. Kemppilän – Myllölän – Penttilän kyläkirja. 272 s. 1997.
IMA LPR

Jyrkinen, Helka: Enson työväenyhdistys 1902–1962. 24 s. 1962.

Jääskeläinen (lehti). Jääsken pitäjäyhdistys, 1986-
LPR

Jääskeläinen 2005. Jääski-seura. 55 s. 2005.
IMA

Jääskeläinen 2008. Jääski-seura. 59 s. 2008.
RUOKOLAHDEN KIRJASTO

Jääsken kihlakunnan maatalousnäyttelyssä...1936.
LPR

Kallio, K.E.: Osallistumiseni elämään. Kirurgin muistelmat. Otava. 313 sivua. 1973.
IMA LPR

Karjalaiset 60 vuotta Anjalankoskella. Myllykosken Karjala-seura. 142 sivua. 2005.

Kauttu, Eva-Riitta: Kerro mummi, kerro vielä. Kuvittanut Mari Jäntti. 88 sivua. 2000.
IMA LPR

Kauttu, Eva-Riitta & Vuorinen, Anu: Kohvpannu ja kapsäkki kainalos. Tarinoita Jääsken Lottolasta, Eevalasta ja Ihalempiälästä. 307 s. 1997.
IMA LPR

Kemppinen, Martti: Jääsken Osuuskauppa 50 vuotta 1908–1958. 39 s. 1958.

Koivunen, Hannele (toim.): Muistojen Kuurmanpohja. Jääsken Kuurmanpohjan koulupiirin kyläkirja. 319 s. 1999.
IMA LPR

Komi, Antti: Kertomus Jääsken Osuuskassan 30-vuotisesta toiminnasta 4.4.1924–1954. 21 s. 1954.

Kopperi, Ahti: Jääsken-Antrean Silvoset. Jääski-Antrean Silvosten sukuseura. 160 s. 2013.

Kotimaan kirja : Suomi kirjailijainsa kuvaamana : maakuntalukukirja kansakouluja sekä muita oppilaitoksia varten. Karjala / toimittaneet E. N. Setälä, Laina Hänninen, A. Kohonen. 184 s. 1927. Sisältää: Koulupoikana Jääskessä / Rein, Th.
IMA LPR

Kuivalainen, Ilkka, Anna Rajavuori ja Tuuli Rajavuori (toim.): Osakunta ja kotiseutu. Wiipurilainen osakunta. 181 s. 2003. Sisältää: U. T. Sirelius osakunnassa / Aikio, Áile.
IMA LPR

Kukkurainen, Tauno et al.: Hanskinsalo myrskyn jälkeen. 80 s. 1999.
IMA LPR

Kuparinen, Matti: Kuparsaaren Kuparisia. Sukututkimus Kuparsaaren Kuparisista. 74 s. 1995.
IMA

Kurki, Juho: Rakastettu maa : runoja. Vuoksen säätiö. 189 s.
IMA LPR

Kuukka, Raakel: Äidin kirja = Mother's book. Musta taide. 62 s. 1997.
LPR

Kykkäsen suku / [kirjatoimikunta: Marja-Liisa Koskinen ... et al.]. Sukuseura Kykkänen. 470 s. 2008.
LPR

Kähtävä-Marttinen, Minna: Ensosta Kiviniemeen. Vuoksenlaakson kulttuuri- ja luontomatkailijalle. Lahden kaupunginmuseum ja Etelä-Karjalan museo. 147 s. 2004.
IMA LPR

Lallo, Helka: Sotavuodet 1939-1944 sotapäiväkirjani mukaan. H. Lallo. 38 s. 2008.
LPR

Lehikoinen, Laila: Jääsken ja Kirvun asutusnimien paikallissijojen käyttö. Pro gradu -tutkielma Helsingin yliopistossa. 201 s. 1969.

Lehikoinen, Laila: Jääsken ja Kirvun asutusnimien paikallissijaintivutus. Lisensiaatintyö Helsingin yliopistossa. 219 s. 1971.

Lievonen, Eila et al: Muistojemme Ylipuoli. Tarinoita Räikkölän koulupiirin alueelta. 289 s. 1995.
IMA LPR

Lyyra, Toivo & Kukkurainen, Veikko (toim.): Hanskinsalo. Karjamajoista Enson eteiseksi. 232 s. 1998.
IMA LPR

Lyyra, Toivo: Tiijät sie mitä! Jääsken seudun murresanontoja. Suomalaisen Kirjallisuuden Seura. 133 si. 2003.
IMA LPR

Lyyra, Toivo: Tolkku: Karjalaista murresanastoa, Ylä-Vuoksen alueella puhuttua. 70 s. 2006.
IMA LPR

Maunu Ikävalkon jälkeläisiä 1543-2011 / [kirjatoimikunta Merita Ikävalko ... et al.] ; [sukutaulut: Jari Ikävalko]. Ikävalko-säätiö. 702 s. 2012.
LPR

Michelsen, Karl-Erik: Sähköstä ja suolasta syntynyt : Finnish Chemicals oy, Nokia Chemicals 1937-1987. 358 s. 1989. Sisältää: Enso-Gutzeitin klooritehdas.
LPR

Montonen, Paavo: Etelä-Karjalan nuorisoseuraliikkeen historia 1 ja 2. 494 s. 1943 ja 1951.
IMA LPR

Myrskypilvi taivaalla: Vanhan jääskeläisen suvun vaiheita I. Hatakan sukuseura. 80 s. 1986.
IMA LPR

Nevalainen, Maija: Viljaa ja voimaa. Kyläkirja Jääsken Rouhialan koulupiiristä. 357 s. 1996.
IMA LPR

Ovaska, Sulo: Vuoksenlaakson näyttämö- ja teatteritoiminta 1903–1983. 80 s. 1983.
IMA LPR

Ovaska, Väinö: Muistat sie viel Jääske murteen? 76 s. 1996.
LPR

Paakkunainen, Raimo & Paakkunainen, Rauni: Avain Arposiin. Arposten sukuseura. 751. 2007. IMA LPR
Paappa, Eero & Ropponen, Jari: Jääsken kihlakunnan historia 3. 1860–1980. 548 s. 1992.
IMA LPR

Paavolainen, Olavi (toim.): Täältä jostakin : Suomen kenttäarmeijan runoja. WSOY. 302 s. 1943. Sisältää: JR 6:n marssi / Rane, Lauri.
IMA LPR

Paikkala, Jarmo: Myö Henttiset Karjalast. Henttisten sukukirja. 576 s. 2012.
LPR

Palva, Lauri: Sankarivainajien tie kotiin. 84 s. 1998. 4. painos 2007.
IMA LPR

Parikka, Jalmari: Viimeinen taisto. Punaisen rintamapäällikön muistelmat v:lta 1918. WSOY. 329 s. 1938.
IMA LPR

Parmanen, Eino J.: Vapaussodan tapahtumat Karjalan armeijakunnan kolmannen rykmentin toiminta-alueella. WSOY. 309 s. 1924.
IMA LPR

Peltonen, Ulla-Maija (toim.): Naisia turvasäilössä . Art House. 224 s. 1989. Sisältää mm. ensolaisen poliittisen vangin Alina Kinnusen muistelmat.
IMA LPR

Pessi, Seija: Vanhat Pessit 1500-luvulta 1700-luvulle. Sukuseura Pessit. 187 s.2005.
LPR

Pitkänen, Kyllikki: Harakka : sukututkimus. 27 s. 1985.
LPR

Puhakka, Jouko: Niko Surakan vapaussota : romaani / Jouko Puhakka. WSOY. 489 s. 1985.
IMA LPR

Pulkki, Vilho E.: Jääsken Järvenkylästä, Jakovalasta ja Laukkalasta muisteltua. 96 s. 1991.

Pylkkänen, Anu: Puoli vuodetta, lukot ja avaimet : nainen ja maalaistalous oikeuskäytännön valossa 1660-1710. Lakimiesliiton kustannus. 429 s. 1990.
LPR

Rahikainen, Eero: Muistojemme Ahvola I. 1987.

Rahikainen, Eero: Muistojemme Ahvola II. 110 s. 1992.

Rintamäki, Tuomo: Teknologinen muutos Suomen selluloosateollisuudessa vuosina 1920-1938 : esimerkkinä Enso-Gutzeit osakeyhtiö. Enso-Gutzeit. 94 s.
IMA LPR

Ruponen, Pertti: Ruposten suku Kannakselta. Ruposten sukuseura. 387 s. 2003.
LPR

Räikkönen, T.N.: Kertomus Jääsken säästöpankin 25-vuotisesta toiminnasta 1900–1924. 40 s. 1925.

Salenius, J. M.: Itä-Suomen oloista ja tapauksista muinaiseen aikaan. Karjalan kirjapaino. 39 s. 1915. Sisältää Historiallisia tietoja Jääsken kihlakunnan oloista wiidennellätoista sataluvulla / Salenius, J. M.
IMA LPR

Salla, Pentti: Jääsken pitäjän Finne - Finni suku. 150 s.
LPR

Sallinen-Gimpl, Pirkko: Karjalan perinneruoka. [Jääski, Vahviala - Nuijamaa]. Karjalan liitto. 42 s. 1998.
LPR

Sirelius, U. T.: Lauseopillinen tutkimus Jääsken ja Kirvun kielimurteesta. Suomalaisen Kirjallisuuden Seura. 143 s. 1894.
IMA LPR

Soikkanen, Hannu: Luovutetun Karjalan työväenliikkeen historia. Tammi. 492 s. 1970.
IMA LPR

Suomalainen, K.: Suomi : kuvia Suomen maasta ja kansasta : etevimpäin kotimaisten taiteilijain maalausten mukaan. G. W. Edlund. 56 s. 1888.
LPR

Suomen museo 1984. Suomen muinaismuistoyhdistys. 135 s. 1984. Sisältää: Jääsken puku / Sihvo, Pirkko.
LPR

Susitaival, Paavo: Ahvola. WSOY. 231 s. 1937. 4. painos 1984.
IMA LPR

Syrjö, Veli-Matti: Jääsken kihlakunnan historia 2. Suuresta Pohjansodasta 1860-luvulle. 743 s. 1976.
IMA LPR

Tola, A.V.: Luovutetun Karjalan säästöpankit. Gummerus. 609 s. 1970.
LPR

Topelius, Zacharias: En resa i Finland : första serien. Tilgmann. 96 s. 1873.
LPR

Tuokko, Saila (toim.): Jauhon sukua Karjalasta. 152 s. 2005.

Ulvelin, Tuula (toim.): Jääsken Kuurmanranta. Koulupiirin kyläkirja. 375 s. 2001.
IMA LPR

Valle, K.J.: Havaintoja lehtomaisen kasvillisuuden ja lehtokasvien esiintymisestä Jääskessä. Societas pro fauna et flora fennica. 72 s. 1919.

LPR

Valle, K.J.: Täydentäviä tietoja Jääsken putkilokasvistosta. 1919.

LPR

Vanhanen-Haavisto, Eira: Kotontuotui. Tietoja Elimäen perintötäkitutkimuksen yhteydessä tallentuneista jääskeläisperäisistä teksteistä. 84 s. 2001.

LPR

Viitanen, Martti: Sähköosakeyhtiö Alku 1923–1953. 29 s. 1954.

Viljola, Viljo: Kalpojen kalskeesta : vapaustaistelun muistoja Karjalan rintamalta. Otava. 176 s. 1919.

LPR

Villanen, Auvo: Jääsken Villaset. 119 s. 1984.

Villanen, Pauli: Pojat Enson jatkosodassa 1941–1944. Karjalan Kirjapaino Oy. 161 s. 2000.

IMA LPR

Vuorelman kansallispukuja. Helmi Vuorelma oy. 35 s. 1993. Sisältää Jääsken kansallipuvun.

LPR

Vuorinen, Anu: Porstuvast tuppaa. Kirja Jääskestä, Lottolasta, Salo-Lottolasta ja Arposten suvusta. 382 s. 1990.

IMA LPR

Vuorinen, Anu & Kauttu, Eva-Riitta: Riukuaidat kylätien varrella. Jääsken Lottolan, Eevalan ja Ihalempiälän kyläkirja. 400 s. 1994.

LPR

Väinölä, Martti: Pellervolaiset Osuuskaupat menetetyssä Karjalassa. Pellervo-seura. 388 s. 1951.

LPR

Väänänen, Kalle: Vainotien vartijat. Etelä-Karjalan maanpuolustushistoria. Viipurin suojeluskuntapiirin piiriesikunta. 554 s. 1939.

IMA LPR

Ylönen, Aulikki: Jääsken kihlakunnan historia 1. Vuoteen 1700. 968 s. 1975.

IMA LPR

Tuovinen Pirjo: Jälkeemme kukkiva maa. 1986, Kirjayhtymä. Kiehtova Penedo-saga on todellisuuspohjainen romaani Jääsken Ahvolasta lähteneistä nuorista ja muista suomalaissiirtolaisista, jotka vuosisadan alkukymmeninä lähtivät Etelä-Amerikasta etsimään uutta maata terveelle ja luonnonläheiselle elämälle. Kodikseen he löysivät Brasiliasta Penedon vehreän laakson Itaitiaia-vuoriston sademetsäisiltä rinteiltä. Heistä ja heidän perheistään kertoo Brasiliassa vieraillut kirjailija Pirjo Tuominen.